

Årsrapport 2013

INNHold

ÅRSRAPPORT: ÅRSLAN FOR UTDANNING 2013	2
Et overordnet siktemål for 2013 er videreutvikling av kultur og strukturer for implementeringen av fakultetets utdanningsstrategi.	2
1. møtesteder	2
2. Eksterne undervisere og sensorer	2
3. arbeidsgruppeledere	3
4. Digitalisering	3
5. internasjonalisering	4
ÅRSRAPPORT FOR FORSKNING 2013	7
1 Innledning	7
2 Forskningsrelaterte utfordringer	7
2.1 Satsningsområdene	7
2.2 Rekruttering	8
2.3 Forskningsadministrasjonen	9
2.4 Forskningslederprogrammet – veien videre	9
2.5 Forskningsaktivitet knyttet til forskergruppene	9
2.6 Eksternt finansiert forskning	11
3 Større forskningsarrangementer	11
4 Forskerutdanning	12
5 Forskningsformidling	12
6 Internasjonalisering av forskningen	13

ÅRSRAPPORT FOR UTDANNING 2013

ET OVERORDNET SIKTEMÅL FOR 2013 ER VIDEREUTVIKLING AV KULTUR OG STRUKTURER FOR IMPLEMENTERINGEN AV FAKULTETETS UTDANNINGSSTRATEGI.

Ved å etablere fysiske, digitale og strukturelle møteplasser har målet for 2013 vært å skape kultur og strukturer for implementering av fakultetets utdanningsstrategi.

Internasjonaliseringsarbeidet har fulgt handlingsplan for internasjonalisering 2011-2013, der hovedfokus har vært på samarbeid med Kina, Russland og USA.

Her følger en punktvis oversikt over hvor langt fakultetet har kommet i å gjennomføre planen for utdanning for 2013.

1. MØTESTEDER

- Studieårsviser møter ble igjen arrangert ved fakultetet våren 2013. Tema for møtene var Kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning – denne gang på emnenivå. Ellers ble andre relevante problemstillinger knyttet til kursansvar og ansvar for arbeidsgruppeledere (1. og 2. studieår) tatt opp. En stor del av diskusjonen gikk også med til utfordringer og muligheter med bruken av digitale verktøy i undervisningen. En felles oppsummering fra møtene er sendt ut til alle kursansvarlige på 1. – 4. studieår.
- Vi fortsetter med oppsummeringsmøter mellom studieårsansvarlige og kursansvarlige etter hvert kurs.
- Det ble i oktober arrangert møte mellom de kursansvarlige på 1. og 2. studieår, representanter for arbeidsgruppelederne, JSU, dekan og nestleder og rådgiver i studieseksjonen. Tema for møtet var arbeidsgruppeledernes rolle og deres arbeidsbelastning.
- Arbeidsgruppeledere:
  - Etter initiativ fra vitenskapelig ansatte ble det mot slutten av vårsemesteret i år arrangert en avslutningslunsj for arbeidsgruppelederne (og studenter som skriver stor masteroppgave). Fakultetet vurderer å arrangere en slik lunsj hvert år fremover. Se mer om dette under punkt 3: *Arbeidsgruppeledere*.
  - Fakultetet arrangerte i november 2013 julemiddag for arbeidsgruppelederne sammen med bl.a. de aktuelle kursansvarlige og fakultetets ledelse, noe vi håper å fortsette med hvert år.
- Andre uken i januar 2014 arrangerte fakultetet igjen studieseminar. Denne gangen var tema videreutvikling av masterprogrammet i rettsvitenskap og ev. oppdeling i et treårig bachelorprogram og ett eller flere toårige masterprogrammer, jf. fakultetsstyresak 88/13.
- Vi fortsetter planlegging av ev. nyhetsbrev til våre eksterne sensorer i tillegg til årlige sensormøter.

2. EKSTERNE UNDERVISERE OG SENSORER

- Studieseksjonen har utarbeidet et notat med nye rutinebeskrivelser, oppdatert regelverk og maler til rekruttering og avtaler med eksterne sensorer der bl.a. fakultetets forventninger til sensorenes arbeid

kommer frem i enda større grad. Fakultetets faglige ledelse har godkjent endringene i notatet. Det gjenstår behandling av enkelte regelendringer i studieutvalget.

- Det er nedsatt en arbeidsgruppe som skal se på felles utforming av læringsmål, karakterbruk, veiledning og sensur for masteroppgaver ved de juridiske fakultetene i Oslo, Tromsø og Bergen. Forslagene skal behandles i nasjonalt fakultetsmøte høsten 2014.
- Fakultetsstyret har vedtatt en regelendring der den såkalte normalfordelingen tas ut av det som gjelder karakterfastsetting og er lagt inn i reglene om utarbeiding av oppgaver til prøving av studentene.
- Studieseksjonen vurderer muligheten for å sende ut et nyhetsbrev til våre eksterne sensorer og undervisere et par ganger i semesteret med oppdateringer om hva som rører seg ved fakultetet.

3. ARBEIDSGRUPPELEDERE

- Kursansvarlig for JUS329 Universitetspedagogisk veiledning, Knut Martin Tande, og studieseksjonen har opprettet en egen nettside¹ for arbeidsgruppelederne der man åpner for bedre dialog dem i mellom og mellom kursansvarlige og gruppelederne. Opplæringsmateriale, praktisk informasjon og andre relevante ressurser er også forsøkt samlet på nettsiden.
- Studieseksjonen har utarbeidet et evalueringssystem for vurdering av den enkelte arbeidsgruppeleders arbeid. Selve evalueringen er berammet til februar 2014. Det er også laget en plan for oppfølging av evalueringen.
- Vi har for studieåret 2013/2014 lagt opp til at opplæringsprogrammet for arbeidsgruppelederne skal pågå gjennom hele studieåret. Utover et intensivt opplæringsseminar i semesterstartsuken, er følgende lagt til i programmet:
  - To halvdags-samlinger i gruppeledelse høsten 2013 der gruppeledere for 1. og 2. studieår har vært differensiert i hver sin samling.
  - Halvdagssamling i etikk ble flyttet ut av semesterstartsuken og lagt en måned senere.
  - Fakultetet har gjennom programmet informert arbeidsgruppelederne om forskerutdanningen og hvordan en eventuell forskerkarriere forløper. På den måten håper vi å rekruttere dyktige studenter til å søke ph.d.-utdanning ved fakultetet.
- Studieseksjonen planlegger ytterligere samlinger utover vårsemesteret.
- Arbeidsgruppelederne får nå månedslønn i stedet for timelønn, og har fått oppjustert lønnen sin (se styresak 94/13).

4. DIGITALISERING

- Studieseksjonen har utarbeidet en nettside med informasjon om fakultetets digitaliseringsarbeid² som også inneholder et eksempel på opptak fra forelesning
- Nye nettsider for kurs: Flere og flere kursansvarlige oppretter bloggsider for kursene sine, der de kobler tekst og podcaster og/eller svarer på spørsmål fra studentene
- De fleste kurs på 1. – 4. studieår foreligger nå som podcast.
- Fakultetet har investert i produksjonsutstyr som brukes til å lage videoer som inngår som supplement til undervisningen utover podcast av forelesninger og diskusjoner.
- I vår hadde prodekan for undervisning og nestleder i studieseksjonen møte med instituttleder ved Institutt for pedagogikk, Rune Krumsvik, som også forsker særskilt på digital undervisning. Vi håper instituttet kan være en samtalepartner i fakultetets videre arbeid.
- Fakultetet fikk i styremøte 10. desember 2013 egen visedekan for digitalisering, førsteamanuensis Knut Martin Tande.

¹ «Arbeidsgruppeledersiden» på edublogs.org

² <http://www.uib.no/iur/36300/digital-undervisning>

- Det gjenstår fortsatt å utarbeide opplæringsplan for ansatte på digitaliseringsområdet, og planer for videre oppfølging både administrativt, faglig og pedagogisk. Vi vil arbeide for å utvikle en mer helhetlig plan i løpet av 2014.

5. INTERNASJONALISERING

I samsvar med gjeldende handlingsplan for internasjonal virksomhet for perioden 2011-2013, har det så langt i år vært særlig fokus på samarbeid med Kina, Russland og USA.

KINA

I juni 2013 var to delegasjoner fra fakultetet i Kina.

- Alle ph.d.-kandidatene på opplæringsdelen av ph.d.-programmet fikk tilbud om å være med på seminaret «Chinese Legal Culture» som fakultetet arrangerte på Nordic Centre ved Fudan University. Åtte ph.d.-kandidater deltok, i tillegg til visedekan for forskning, ansvarlig for ph.d.-programmet og administrativ koordinator for ph.d.-programmet. Programmet inneholdt blant annet forelesninger om ulike aspekter ved kinesisk rettskultur, presentert av kinesiske professorer fra Fudan School of Law, i tillegg til artikkeldiskusjoner og prosjektpresentasjoner. Seminaret ble delvis finansiert av SPIRE-midler som var bevilget fra UiB sentralt. Noen av deltagerne dro videre til Beijing etterpå for å delta på rundebordskonferanse sammen med ph.d.-studenter fra Renmin University. Fakultetet har fått innvilget SPIRE-midler for å videreføre ph.d.-seminaret på Nordic Centre også i 2014.
- Samtidig deltok en delegasjon bestående av Asbjørn Strandbakken, Berte-Elen Konow, Jørn Øyrehagen Sunde, Bjørnar Borvik og Øystein Lunde Iversen på en felles workshop med forskere på Renmin University i Beijing. Denne workshopen var finansiert av midler fakultetet har fått bevilget fra SIU (Senter for internasjonalisering av utdanning) for å videreutvikle samarbeidet med Kina. Workshopen var svært vellykket, og fakultetet håper at kontaktene som ble opprettet mellom forskere fra UiB og fra Renmin University vil bære frukter i årene som kommer. En oppfølgingsworkshop fant sted i Bergen 18.-21. desember 2013, og en gruppe på 6 personer fra Renmin deltok på denne.

RUSSLAND

- Våren 2013 ble det lyst ut fire studentstipend for russiske studenter fra to av fakultetets russiske partneruniversiteter i Moskva og Kaliningrad, med interesse for energi- og miljørett. På bakgrunn av innkomne søknader ble det tildelt stipend til fire studenter som befant seg i Bergen høsten 2013. Stipendene var finansiert av midler tildelt gjennom Samarbeidsprogrammet med Russland som administreres av SIU, senter for internasjonalisering av utdanning. Workshopen det også ble tildelt midler til og som opprinnelig var planlagt for våren 2013, men ble utsatt til 24.-25. oktober i Kaliningrad: «Current issues of Energy Law».
- Fakultetet leverte i juni 2013 to søknader om støtte til videre samarbeid med Russland ved SIUs utlysning av midler. Begge dreide seg om samarbeid innenfor energi- og miljørett. Den ene var en søknad om støtte til «begrensede aktiviteter» med søknadsramme 300 000, den andre var en søknad om støtte til «prosjektsamarbeid» med en søknadsramme på 3,5 millioner. Fakultetet ble tildelt støtte til «begrensede aktiviteter» med søknadsramme NOK 300 000 for å videreføre utlysning av studentstipend for russiske studenter. Utfallet av søknadene vil ha stor betydning for den videre utviklingen av relasjonene til fakultetets partnere i Russland.

NORD-AMERIKA

- En delegasjon fra fakultetet reiste til USA (St. Louis) i mai 2013 og deltok på NAFSA-konferansen (Association of International Educators). Konferansen er en stor årlig utdanningskonferanse med fokus på internasjonalsisering av utdanning. Deltakelse på NAFSA viste seg å være en svært nyttig arena både for å knytte nye kontakter og for å få møtt mange potensielle partnere i løpet av kort tid. Delegasjonen opprettet kontakt og/eller avholdt møter om eksisterende eller mulig fremtidig samarbeid med Penn State University, University of Illinois at Champaign, University of Minnesota, University of Charlotte, St. Louis University, St. Thomas University og American University Washington College of Law. I løpet av høsten har vi kommet til enighet om en utvekslingsavtale med University of Minnesota, som åpner for at UiB-studenter kan få ta en LLM-grad University of Minnesota.
- Opprinnelig var det planlagt besøk til University of Colorado at Boulder og Pennsylvania State University i forbindelse med deltakelse på NAFSA. På grunn av helligdag i USA og tett program både hos de som var ønsket som deltagere i delegasjonen fra fakultetet og hos de vi ønsket å besøke, lot ikke dette seg gjennomføre denne gang. Deltakelsen på NAFSA ble isteden kombinert med besøk til Hamline University der en revisjon av gjeldende samarbeidsavtale har vært under arbeid i lang tid. Etter dette møtet har vi lyktes i å komme i havn med både en revidert avtale om det langvarige samarbeidet som har eksistert og som skal fortsette å eksistere, og dessuten en ny avtale som åpner for at UiB-studenter kan få ta en LLM-grad ved Hamline University.
- Årsplanen inneholdt også en fornying og endring av Hamline Universitys årlige sommerskole som fakultetet har pleid å være vertskap for. Dette ble det dessverre ikke noe av, fordi sommerskolen ble avlyst som følge av for lavt antall påmeldte studenter. Dette har vært et tilbakevendende problem de senere årene, og Hamline University har derfor bestemt seg for å legge sommerskolen i Norge på is inntil den økonomiske situasjonen i USA endres og søker tallene til amerikanske law schools igjen går oppover. Forarbeidet som ble gjort med programmet for årets sommerskole er likevel nyttig med tanke på enten en potensiell fremtidig sommerskole i fakultetets egen regi, eller et nytt spesialemerne. Det jobbes ikke konkret med hverken det ene eller det andre på nåværende tidspunkt, men planene som ble lagt i forbindelse med omleggingen av sommerskolen vil være et fruktbart utgangspunkt ved en senere anledning.
- En delegasjon fra fakultetet reiste til Canada på CBIE (Canadian Bureau for International Education) konferanse i Vancouver i november 2013. Delegasjonen opprettet kontakt og/eller avholdt møter om eksisterende eller mulig fremtidig samarbeid med University of Western Ontario, University of British Columbia, Dalhousie University, Simon Fraser University og University of Alberta. Denne konferansen viste seg å være mest aktuell for canadiske institusjoner som skulle oppdatere seg om feltet. Det viste seg ikke å være så lett arena for å knytte nye kontakter og/eller for å få møtt nye potensielle partnere i og med at de fleste kom fra de sentrale internasjonale kontorene, og ikke fra fakultetsnivå.
- Fakultetet leverte også i september to søknader om støtte fra Program for samarbeid med Nord-Amerika som administreres av SIU, til videre utvikling av samarbeid med USA og Canada. Søknadene dreier seg om styrking av eksisterende samarbeid og ble levert i samarbeid med Penn State University (USA) og University of Western Ontario (Canada). Fakultetet ble tildelt 150 000 NOK for styrking av eksisterende samarbeid med University of Western Ontario (Canada). Det tas sikte på en delegasjonsreise til London (Ontario) i høst 2014, og det vil også være mulig å besøke Dalhousie University som en del av samme reise.

Internasjonal aktivitet på Dragefjellet

- I april var fakultetet vertskap for Nordisk workshop i strafferett som samlet totalt 62 antall forskere fra 10 land. Primært rettet til nordiske miljøet innenfor strafferettsforskning, valgte fakultetet også å invitere utvalgte internasjonale forskere til Bergen til denne workshopen. Gjennom innvilget SPIRE-midler klarte fakultetet å styrke fakultetets relasjoner til bestemte universitet og for å introdusere nye internasjonale forskere til det nordiske strafferettsnettverket, som ble satt pris på blant alle

deltakerne. Professor Eduard Ivanov fra National Research University – Higher School of Economics i Moskva, førsteamanuensis Shi Yan'an fra Renmin University i Beijing, professor Alon Harel fra University of Jerusalem, Andrew Ashworth fra University of Oxford og Heini Kainulainen fra University of Turku deltok på workshopen finansiert av SPIRE-midler. De har alle meldt tilbake om et svært fruktbart opphold i Bergen, og besøkene fra Moskva og Beijing fungerte også som nyttige formøter til forskerworkshopen som skulle finne sted i Beijing og fellesseminaret om miljørett som skal holdes i Kaliningrad høsten 2013.

- Seminaret Nordic Asylum Law ble arrangert i juni 2013.
  - Kurset til Ray Corrado «JUS284-2-A Current theories and perspectives in Criminology» ble gjennomført i april 2013. Et tiltak på undervisningsfronten som kom studentene til gode.
  - Fakultetet har fått en rekke forskere og ph.d-kandidater på gjestebesøk.
-

ÅRSRAPPORT FOR FORSKNING 2013

1 INNLEDNING

Det har vært et nytt år med stor aktivitet på forskningsfronten.

Det følgende er en redegjørelse for forskningen ved fakultetet i 2013, sammenholdt med årsplanen dette året.

Forskningsutvalget har hatt 67 saker på sakskartet. Hovedkategoriene er drøftingssaker fra det sentrale FU, fakultetets forskningsmelding, innstillinger til stipendiatstillinger/opptak på ph.d.-programmet, endringer i den obligatoriske forskerutdanningen, årsrapport og –plan, behandling av søknader til Meltzerfondet og små driftsmidler, bevilgning av tilskuddsreiser, søknader om vit.ass.-bistand, språkvask m.m.

Det er spesielt verdt å trekke frem at de første to numrene av Open Access-tidsskriftet Bergen Journal of Criminal Law & Criminal Justice (BJCLCJ) så dagens lys høsten 2013. Dette er et Nivå 1-tidsskrift som ligger helt gratis og tilgjengelig for alle på internett. Redaktører er Annika Suominen og Jørn Jacobsen. BJCLCJ er det første juridiske Open Access-tidsskriftet i Norge.

2 Forskningsrelaterte utfordringer

2.1 SATSNINGSOMRÅDENE

I strategiplanen 2011-2015 er følgende fagområder trukket fram som fakultetets særskilte satsningsområder: strafferett/straffeprosess, konkurranse- og markedsrett og formuerett. I tillegg fremgår det av strategiplanen at fakultetet skal videreføre det eksisterende satsningsområdet Demokrati og rettsstat i perioden fram til 2013.

- Strafferett og straffeprosess

Ledelsen av forskergruppen har gjennomført et dialogmøte med de andre forskergruppelederne, der temaet har vært strategisk utvikling av fagmiljøet de to siste årene av strategiplanperioden. Flere prosjekter i miljøet er inne i en avsluttende fase. I november ble den årlige Bergen Lecture avholdt med professor Lucia Zedner fra universitetet i Oxford som key note speaker. Det vises ellers til lanseringen av Open Access-tidsskriftet BJCLCJ, som det etter hvert er meningen å utvikle til et internasjonalt tidsskrift på nivå 2.

- Konkurranse- og markedsrett

BECCLE (Bergen Centre for Competition Law and Economics) ble i 2013 flyttet fra Allégaten til Juss II i tredje etasje, og tre av våre forskere har så langt fått sitt kontor der – samlokalisert med økonomer.

I BECCLE-perspektiv har Gjendemsjø har fått publisert en artikkel i «World Competition» sammen med en jussprofessor fra UiO og en forsker fra NHH, sistnevnte institusjon også med i BECCLE.

Ronny Gjendemsjø og Christian Franklin overtok høsten 2013 som ledere for forskergruppen etter Tore Lunde. Forskergruppen består ved årsskiftet av ti personer, inkludert en 60-poengsskrivende masterstudent. Immaterialrett og medierett er nå tatt ut av forskergruppens portefølje. Tre stipendiater har kommet til i løpet av året, én fra Konkurransetilsynet og to gjennom opplegget med rekruttering fra gruppen av 60-poengsstipendiater. To av medlemmene i gruppen, Herdis Helle og Halvard Haukeland Fredriksen, disputerte i 2013. Forskergruppen arrangerte den såkalte «CLEEN»-konferansen i mai, en nettverkskonferanse som går på rundgang.

- Formuerett

Rekruttering har vært en hovedutfordring i 2013. Man har ikke lyktes i å rekruttere til de to utlyste stipendiatstillingene. Prosjektet Nordic Restatement of Contract Law har vært videreført i 2013. Det har vært stor aktivitet i forskergruppen, se nedenfor.

- Demokrati og rettsstat

I regi av Demokrati og rettsstat ble det kun arrangert ett seminar, dette med fokus på politisering av menneskerettigheter. Forum for vitenskap og demokrati, som er en undergruppe av Demokrati og rettsstat, arrangerte flere debattmøter om problemstillinger som angår universitetets rolle i samfunnet og kan vise til omtrent samme aktivitetsnivå som de siste par årene.

2.2 REKRUTTERING

Fem av studentstipendiatene som leverte 60-poengs masteroppgaver i juni ble engasjert som universitetslektorer fra sommeren av for å utarbeide skisser til ph.d.-prosjekter. I tillegg har tre andre som har skrevet 30-poengsoppgave hatt lignende ordning. Fem av disse tiltrådte som stipendiat i november/desember, mens to valgte å ikke ta imot tilbudet om stipendiatstilling. Én er fortsatt universitetslektor og vil kunne søke en stilling som lyses ut i vårsemesteret 2014. De nye stipendiatene har fulgt ph.d.-programmets opplæringsdel allerede fra og med høstsemesteret.

Modellen med rekruttering av kandidater som har skrevet stor master til stipendiatstilling via et lektorengasjement har vist seg vellykket for andre år på rad, og det er en ny gruppe med studentstipendiater i gang med å skrive 60-poengsoppgaver i inneværende studieår.

Én stipendiatstilling ble også lyst ut åpent, uten tilknytning til fagområde. Denne stillingen hadde desidert flest søkere, noe som viser at interessen for å gjennomføre et ph.d.-prosjekt er til stede blant kvalifiserte jurister. En kombinasjon av styrte og frie utlysinger kan dermed være verdt å vurdere i det videre arbeidet.

Alle universitetslektorene ble tilbudt stipendiatstilling etter bedømmelse, men to takket nei, og sluttet dermed ved fakultetet da lektorstillingen utløp ved årets utgang. Selv om det var uheldig at ikke alle de som fikk tilbud om det gikk over i stipendiatstilling, er det antakelig også naturlig at ikke alle ønsker å

fortsette i academia etter en slik prøveperiode med forskning og undervisning. Det er i så måte en «happy exit»-løsning for både kandidat og fakultetet, mens et avbrutt doktorgradsprosjekt vil ha større personlige og økonomiske omkostninger. HR-gruppen i Forsknings- og stabseksjonen har for øvrig igangsatt en gjennomgang av rutineene for mottak av nytilsatte, og en tettere oppfølging av hospitantene vil gå naturlig inn i dette arbeidet.

Når det gjelder faste stillinger fikk fakultetet tre nye professorer i 2013, én som et resultat av utlysning og to ved faglig opprykk. Utlysninger i desember 2012 av tre førsteamanuensisstillinger resulterte i tre ansettelser, hvorav to eksterne som begge tiltrådte 1. januar 2014. Det er ved årsskiftet 41 faste ansatte vitenskapelige medarbeidere ved fakultetet, 23 professorer og 18 førsteamanuenser. På samme tid for ett år siden var det ansatt 23 professorer og 17 førsteamanuenser. Merk at det startet to nye førsteamanuenser 1. januar 2014 og at én post.dok er ansatt som førsteamanuensis, men først tiltrer senere i år.

2.3 FORSKNINGSADMINISTRASJONEN

Det har ikke vært tilførsel av ressurser i Forsknings- og stabseksjonen i 2013. Seksjonen har hatt noe turnover og omrokninger av ressurser i 2013, og har ikke kunnet øke satsningen mot forskningsadministrasjon. I august fikk seksjonen ny seksjonsleder. Seksjonslederen har bred kompetanse med forskningsadministrasjon og prosjektorganisering fra Bjerknessenteret for klimaforskning.

2.4 FORSKNINGSLEDERPROGRAMMET – VEIEN VIDERE

Som en oppfølging av arbeid og initiativer som ble tatt i forbindelse med lederutviklingsprogrammet i 2012, ble det i 2013 etablert et forum for forskergruppeledere. Det ble utarbeidet retningslinjer for forskergruppevirksomheten ved Det juridiske fakultet.

Det ble også foretatt sonderinger med sikte på opprettelse av et prosjektlederforum, men her konkluderte man med at det for tiden ikke var behov for et slikt forum i organisasjonen.

Et viktig element ved forskerlederprogrammet var å ha fokus på ledelsesutvikling samt å se sammenhengen mellom ledelse på ulike nivåer og organisasjonsutvikling. I februar 2013 ble det avholdt et allmøtemøte om professorrollen, et møte som var planlagt nettopp i forlengelsen av forskerlederprogrammet.

Personlige driftsmidler til forskergruppelederne ble innført i 2013, og det ble også innført en egen vit.ass.-pott til forskergruppene.

2.5 Forskningsaktivitet knyttet til forskergruppene

Forskergruppene har hatt et svært høyt aktivitetsnivå også i 2013. Som eksempler på vellykkete arrangementer kan nevnes følgende:

Forskergruppen for strafferett og straffeprosess har hatt flere workshops gjennom året, bl.a. Nordisk workshop i strafferett med 70 deltakere og med internasjonal utbredelse og Bergen Lecture 2013 med ca 60 deltakere. Det elektroniske tidsskriftet Bergen Journal of Criminal Law and Criminal Justice (BJCLCJ) ble etablert høsten 2013 med utspring i fakultetets strafferettsmiljø. Forskergruppen for strafferett og straffeprosess bringer flere store internasjonale fagpersoner til Bergen gjennom sine forskergruppeaktiviteter. Gjennom årene har strafferettsmiljøet ved fakultetet i Bergen bygget seg opp til å bli ledende i Norden, og dette fagmiljøet synliggjør også forskning ved fakultetet internasjonalt.

Forskergruppen for helse- og sosialrett var i juni 2013 vertskap for Nasjonalt helse- og sosialrettsseminar i Bergen.

Forskergruppen for forvaltningsrett nedla i 2013 et betydelig arbeid for å realisere festskrift til Jan Fridthjof Bernt i anledning hans 70 årsdag. Festskriftet fikk usedvanlig mange bidrag fra både nasjonale og internasjonale faglige kapasiteter.

Forskergruppen for statsrett, folkerett og internasjonale menneskerettigheter arrangerte en heldags workshop om internasjonale organisasjoner sitt ansvar. Arrangementet hadde tverrfaglig innslag ved deltakere også fra SV-fakultetet ved UiB. Workshopen samlet ledende fagpersoner både på nasjonalt og internasjonalt nivå. I 2013 ble også boken «Tolking av Grunnlova» gitt ut (red. Eirik Holmøyvik). Boken er blant annet et resultat av aktivitet i forskergruppen i 2012.

Forskergruppen for erstatningsrett, trygderett og forsikringsrett arrangerte bl.a. et seminar om erstatningsansvar i kjølvannet av finanskrisen; «Tort law questions emerging from the financial crisis». Her var foredrag både fra egne forskergruppemedlemmer og fra utenlandske eksperter.

Nytt når det gjelder forskergruppen for formuerett er at det er skapt arenaer for faglige diskusjoner mellom akademia og praktikere. Ledelsen i formuerettsforskergruppen har sammen med to bankjurister tatt initiativet til Finansjuridisk forum. Det ble holdt to møter i dette forumet i 2013. I tillegg var forskergruppen for formuerett samarbeidspartner for en større entrepriserettslig konferanse i Bergen der Byggebransjens Faglig Juridiske Råd sto som arrangør. Riezlern-seminaret har vist seg å være en nyttig rekrutteringsplattform, samtidig som det er en verdifull internasjonal arena for yngre forskere til å få presentert sine prosjekter.

Forskergruppen for familie-, barne-, arve- og personrett har hatt en liten økning i sin medlemsmasse i løpet av 2013. Denne forskergruppen var bl.a. arrangør for en workshop med tema. «Sakkyndiges i domstolene, med særlig vekt på saker etter barne- og barnevernslovene». Her deltok også eksterne eksperter.

Forskergruppen for rettsteori har avholdt fem ordinære forskergruppemøter. I tillegg har denne gruppen bidratt i en fakultetsintern debatt om metodeundervisning ved fakultetet.

Forskergruppen for naturressurs-, miljø- og utviklingsrett har også hatt høy aktivitet gjennom året. I september sto gruppen som arrangør av et todagers seminar for Nasjonalt Tingsrettsforum der fagpersoner fra hele Norge var samlet i Bergen.

Forskergruppen for rettskultur er også en gruppe med høyt aktivitetsnivå. Flere av gruppens medlemmer er involverte i Landlovsprosjektet og i Høyesterettsprosjektet, og det har også vært avholdt seminarer i tilknytning til disse prosjektene. Forskergruppen for rettskultur har også stått sentralt i et

komparativt metodeprosjekt ledet av to av gruppens medlemmer, og der det vil bli publisert en antologi på et anerkjent internasjonalt forlag.

Det er også grunn til å nevne at studenter som fikk stipend for å skrive 60 sp masteroppgave ble integrert i de forskergruppene som de hadde faglig tilhørighet til. I forskergruppen for formuerett var det for eksempel satt av en dags seminar til prosjektframleggelse og diskusjon fra tre masterstudenter. Tilbakemeldingen var at dette arrangementet var inspirerende og givende både for masterstudentene og for de vitenskapelig ansatte som deltok.

2.6 EKSTERNT FINANSIERT FORSKNING

Det totale omfanget av forbrukte midler fra eksterne kilder (Norges forskningsråd, Bergens forskningsstiftelse, Meltzerfondet m.m.) var i 2013 på ca. 20 millioner. Dette er ca 3,5 millioner mer enn i 2012. Aktivitetsnivået i 2013 var omtrent som forventet. Budsjettet for 2013 var riktignok noe høyere, som skyldes mindre avvik i de enkelte prosjektene (lavere driftskostnader enn budsjettet, samt permisjoner). Det var kun mindre etterslep som følge av forsinket oppstart av rekrutteringsstillinger i 2013 sammenlignet med året før. Til sammen utgjør de vitenskapelige stillingene med eksternfinansiering noe i overkant av 16,5 årsverk i 2013, som er en økning på drøyt 3 årsverk sammenlignet med året før.

I løpet av 2013 har fakultetet hatt 16 forskningsprosjekter, de aller fleste i form av flerårige prosjekter (i tillegg kommer mindre prosjekter der det kun inngår driftsmidler fra eksterne kilder, primært via fondene – disse faller ikke inn under kategorien «forskingsprosjekt»). Til sammenligning var antall forskningsprosjekter i 2012 rundt 25. Tematisk er prosjektene i all hovedsak forankret innenfor de tre satsingsområdene (strafferett og straffeprosess, konkurranserett og formuerett), i tillegg til velferd, migrasjon, naturressursforvaltning og menneskerettigheter. Åtte av disse fases ut i 2014, og tre i 2015. Det er derfor viktig å søke om midler til nye forskningsprosjekter i 2014 og fremover, gitt at prosjektporteføljen skal opprettholdes på minst samme nivå som i dag.

I 2013 ble det søkt om midler til tre forskningsprosjekter i regi av Norges forskningsråd, i form av personlig postdoktorstipend under «Fri prosjektstøtte», ett prosjekt i kategorien «yngre forskere» også under «Fri prosjektstøtte», og ett prosjekt i kategorien «yngre forskere» under VAM-programmet (Velferd, arbeidsliv og migrasjon). De to prosjektene under «Fri prosjektstøtte» fikk begge avslag. Søknaden til VAM-programmet er for tiden under behandling. I tillegg ble det søkt Forskningsrådet om midler til arrangementsstøtte og utenlandsstipend, med god uttelling.

3 STØRRE FORSKNINGSARRANGEMENTER

I henhold til fakultetets planer om selvstendige bidrag til grunnlovsjubileet i 2014, ble det i 2013 avviklet et grunnlovssymposium for andre år på rad. Temaet var «Grunnlov, likhet og demokrati», og det var rundt 100 deltakere. Arrangementet fikk støtte av Norges forskningsråd. Det tredje og siste i rekken av grunnlovssymposier i regi av fakultetet finner sted i februar 2014.

I tillegg ble Nordic Asylum Law Seminar arrangert ved fakultetet i juni. Den årvisse Bergen Lecture in Criminal Law med tilhørende seminar fant sted i november, og fakultetets forskere har ellers vært svært aktive med å arrangere og delta på større og mindre faglige sammenkomster.

4 FORSKERUTDANNING

- Kursopplegget i ph.d.-programmet

Kursopplegget var i struktur uforandret i 2013. Man valgte å tilby Perspektivlinjen på engelsk også for kursperioden 2013-14, selv om alle deltakerne snakker norsk. De kursansvarlige har gode erfaringer med å presentere de ulike temaene på engelsk, blant annet med enkelte engelskspråklige innledere. Samtidig blir kandidatens evne til å diskutere og presentere egne prosjekt på engelsk trent opp på en god måte, noe som vil være en fordel ved deltakelse på forskningsaktiviteter i utlandet, nettverksbygging og deltakelse i det internasjonale, akademiske ordskiftet.

- Samarbeid med Kina på ph.d.-nivå

Fakultetet arrangerte et tredagers ph.d.-kurs i kinesisk rettskultur på Nordic Centre, Fudan University i Shanghai. Kurset var finansiert av SPIRE-midler fra UiB sentralt. Fakultetet har over tid bygget opp et godt samarbeid med utvalgte juridiske fakulteter i Kina, og samarbeidet med Nordic Centre, der UiB er deleier, var en naturlig utvidelse av dette. Kurset ble kombinert med et besøk til Renmin-universitetet i Beijing, der stipendiater fra fakultetet og Renmin fikk presentere sine prosjekt. Det er bevilget midler til å gjennomføre kurset igjen i 2014. Dette er et ledd i fakultetets satsing på internasjonalisering av forskningen.

- Veileders rolle/veilederseminar

Det ble arrangert et dagsseminar om veiledning i april 2013. Professorer, førsteamanuenser og forskere/post.doktorer ved fakultetet ble invitert, og hovedtema var veileders rolle, ansvar og oppgaver – særlig i lys av de omlegginger som har skjedd innenfor forskerutdanningen de siste årene. Et hefte med ulike dokumenter som styrer forskerutdanningen og andre ressurstekster ble også delt ut. Totalt deltok 24 personer, og tilbakemeldingene var svært positive. Konsensus ser ut til å være at veilederne ønsker både et bredere tilbud om opplæring i veiledning, og møteplasser for å diskutere veiledning. Det planlegges et nytt seminar i 2014, med mer konkret fokus på selve veiledningssituasjonen.

- NOKUT: Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen

Forskerutdanningen ved UiB ble evaluert av NOKUT høsten 2013. Fakultetet ved visedekan for forskning deltok i ett av panelene som ble intervjuet i den forbindelse, og dokumentasjon, blant annet reglementet for vår opplæringsdel, ble levert. I rapporten som kom i januar 2014 ble forskerutdanningen godkjent.

Blant vurderingene komiteen gir, er særlig pedagogisk opplæring for veiledere (se foregående punkt) og formen på midtveisevalueringene nevnt. For dette fakultetets del er tilbakemeldingene fra midtveisevaluerte kandidater gode, og prosessen oppleves konstruktiv for forskerutdanningsløpet, mer enn et obligatorisk sjekkpunkt.

5 FORSKNINGSFORMIDLING

Den planlagte markeringen av de tre nye professorene Linda Gröning, Eivind Kolflaath og Terje Einarsen ble gjennomført i desember med eget arrangement og intervju på fakultetets forside.

Det andre, årlige Grunnlovssymposiet ble gjennomført som planlagt i februar med god deltagelse.

Sluttrapporten fra det departementsoppnevnte utvalget «Kartlegging av fremtidens behov for jurister og juridiske doktorgrader», ledet av Asbjørn Strandbakken, ble levert sommeren 2013.

I tillegg er fakultetets forskere aktive i samfunnsdebatten gjennom kronikker, debattinnlegg, gjennom ekspertintervjuer og på annen måte i media. På denne måten gjøres også fakultetets forskere og forskningsaktivitet kjent for allmenheten.

Fakultetet nådde ikke sitt mål om å delta under Forskningsdagene i 2013.

6 INTERNASJONALISERING AV FORSKNINGEN

Per desember 2013 var det tre utenlandske professor II tilknyttet fakultetet, fra USA, Nederland og Canada. I tillegg er det gjort tilsetningsvedtak for en ny professor II fra Danmark. Fakultetet har fast vitenskapelige ansatte fra Sverige og Tyskland, og midlertidig ansatte fra Finland, Danmark, USA, Polen og Hellas.

Utenlandske gjesteforskere som oppholdt seg én måned eller mer ved fakultet:

- Jingba Zhao, Changchun University of Science and Technology, Kina
- Jialun Li, Renmin University, Kina
- Bartosz Koziej, Adam Mickiewicz University, Polen
- Tara Sapkota, Tribhuvan University, Nepal
- Judit Altena, Leiden University, Nederland
- Rose Mpebeni, Muhimbili University, Tanzania
- Nicolaj Holst, Aarhus Universitet, Danmark

Internasjonaliseringsaktiviteter som kan nevnes:

- phd-seminar i juni – Nordic Centre, Fudan University, Shanghai, Kina
- seminar i juni - Renmin University, Beijing, Kina
- seminar på Dragefjellet i desember med forskere fra Renmin University
- Miljørettsseminar i Kaliningrad, Russland i oktober med deltaker fra fakultetet og russiske universiteter
- Studentstipend til fire russiske studenter for studier ved fakultetet på høsten (tok 30 stp - energirett m.m.)
- Styrking av det nordiske nettverket i strafferett ved at utvalgte forskere fra Russland, Kina og England deltok på strafferettsworkshopen som fakultetet var vertskap for
- Delegasjonsreise til USA (Hamline, Minnesota, Washington i oktober)
- Delegasjonsreise til Canada (Vancouver og Edmonton i november)

- ELSA Student Trainee Exchange Programme – italiensk gjest ved fakultetet

Det ble brukt reisemidler tildelt av FU i størrelsesordenen 322.000 kroner i 2013, der reisemålet som forekom oftest var Oslo med 10 reiser, men der turer til utlandet utgjorde flest. Av utenlandske reisemål utpeker Tyskland og Sverige seg med fem reiser hver. Andre destinasjoner har vært Finland, Storbritannia, Italia, Belgia, USA, Frankrike, Kina, Island, Nederland, Romania, Østerrike. Det har selvfølgelig vært foretatt forskningsreiser til flere land enn dette, finansiert av prosjektmidler eller møtearrangør.

Internasjonaliseringsarbeidet ved fakultetet hadde også i 2013 særlig søkelys på Russland, Kina og Nord-Amerika. I tillegg ble det lagt vekt på å opprettholde det gode samarbeidet med fakultetets mange europeiske partnere. De fleste av forskningsprosjektene med ekstern finansiering har internasjonale partnere og forskernettverk eksempelvis i Norden, Storbritannia, Nederland, Belgia, Tyskland, Nepal og Tanzania.

Av forskningsarrangementer med særlig internasjonal profil kan nevnes Nordic Asylum Law Seminar i juni og Bergen Lecture in Criminal Law and Criminal Justice i november.